

Parterne vælger 2, og en eller anden Autoritet den 5te; man maa kun ikke kalde dem Boldgiftsmænd og heller ikke bruge Benævnelsen: „Opmand“.

Med Hensyn til hvad den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. M. Hansen) udtalte, skal jeg kun gjøre den Bemærkning, at det er ganske sikkert, at man i det daglige Sprog bruger Benævnelsen „Stand“ saaledes, at man derunder henfører: Haandværksstanden, Almuesstanden, Middelstanden, den høiere Stand, Embedsstanden, o. s. v.; men naar der skal være Tale om Stand saaledes, at særegne Begunstigelser eller Rettigheder skulle være forbeholdte den, og det var i det Sammenhæng, at Ordet „Stand“ her blev taget, saa troer jeg rigtignok, at det, jeg sagde, maa være rigtigt, nemlig at Begrebet „Stand“ ikke just forudsætter en Afslutning, men vel at den har en vis afsluttet Charakter — saaledes er jeg temmelig sikker paa, at mine Ord vare. Det forekommer mig ikke, at det lader sig gjøre at tale om, at man skulde forbeholde visse Begunstigelser eller Rettigheder for Fæstebondestanden, og saa dog forstaae det saaledes, at til Fæstebondestanden skulde nu ikke alene visse Personer høre, men fremdeles Alle og Enhver, uden Hensyn til Fødsel og tidligere Livsforhold, saasnart de fæste en Bondegaard.

S. M. Hansen: Pensionsloven giver enhver Embedsmand, der er ansat af Staten, Pensionsberettigelse. Nu skulde det dog være forunderligt, om dette skulde forhindre, at Folk, som ikke hidtil, hverken gennem deres Forældre eller selv have hørt til Embedsstanden, derved bleve udelukkede fra denne Stand, og at den skulde være saaledes afsluttet, at den kunde udelukke saadanne Personer. Pensionsloven siger, at det er Embedsmænd, der skulle have Pension; men i det Dieblis, en Borger, der har brevet en eller anden Haandtering eller Forretning, hvad man nu vil, bliver ansat som Embedsmand, saa hører han til „Embedsstanden“ og kommer til at nyde de Gøder og de Rettigheder, som denne nyder; han kommer til at nyde Godt af Embedsstandens Gøder og Rettigheder, saasnart han bli-

ver Embedsmand. Jeg er derfor ikke istand til at forstaae den Fortolkning, som den ærede Rigsdagsmand vilde lægge i mine Ord om Fæstebondestanden, og forøvrigt forstaae det Begreb, han forbinder med Ordet „Stand“.

Schroll: Da jeg er enig med den ærede Ordfører i, at § 1 aldeles ikke hører hjemme i denne Lov, agter jeg at stemme imod den. Den gaaer jo ud paa at gjøre en Afskillelse imellem Fæstegodset og det Gods, som i 20 Aar har været besiddet af Selveiere eller Arvefæstere med Ret til at sælge og pantsætte. Det er muligt, at § 1 noget vil forhøje Selveiergaardernes Salgsværdi, hvorimod det er min Overbeviisning, at den ikke vil kunne forøge deres Productionsværdi, saalænge der ikke foreligger en ny Lov om Sammenlægning og Udtykning, hvorved det bliver muligt at afrunde disse mindre Landeendomme til hensigtsmæssige Forpagtergaarde. Dersom der forelaa et (eller yttre flere) Lovforslag, der tilsigtede at ophæve Lehn, Stamhuse og Fideicommisser, at afflasse alt Fæstevæsen og Fæstetvang, Lort, Bestemmelser, hvorved al Landeendom blev lige fri, lige bevægelig i Handel og Wandel, da skulde jeg være blandt de Første til at stemme for § 1, thi jeg er en Tilhænger af den frie Concurrance, men fordrer da, at der skal kæmpes med lige Vaaben.

Den ærede Minister har meget rigtigt paa-
vilst, at Bondestanden er i Besiddelse af visse Egenstaber — der dog nok hovedsagelig bestaae i en meget høi Grad af Sparommelighed — der gjør det vanskeligt for Andre at concurrere med dem ved Driften af en Bondegaard; denne Ansnuelse deler jeg. Derimod seer jeg en stor Fare deri, at Speculanter, naar Penge ere tilstede i stor Mængde og til en billig Rente, ville kunne kjøbe disse Eiendomme og bortforpagte dem til Bondestanden, hvorved de vilde være istand til at drage den størst mulige Fordeel af de Egenstaber, som denne Stand er i Besiddelse af. Den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein) har i mine Tanker idag ført et meget træffende Beviis for, hvor forærveligt og forkasteligt det hele Fæstevæsen er, og jeg haaber derfor, at han, hvis der nogen-